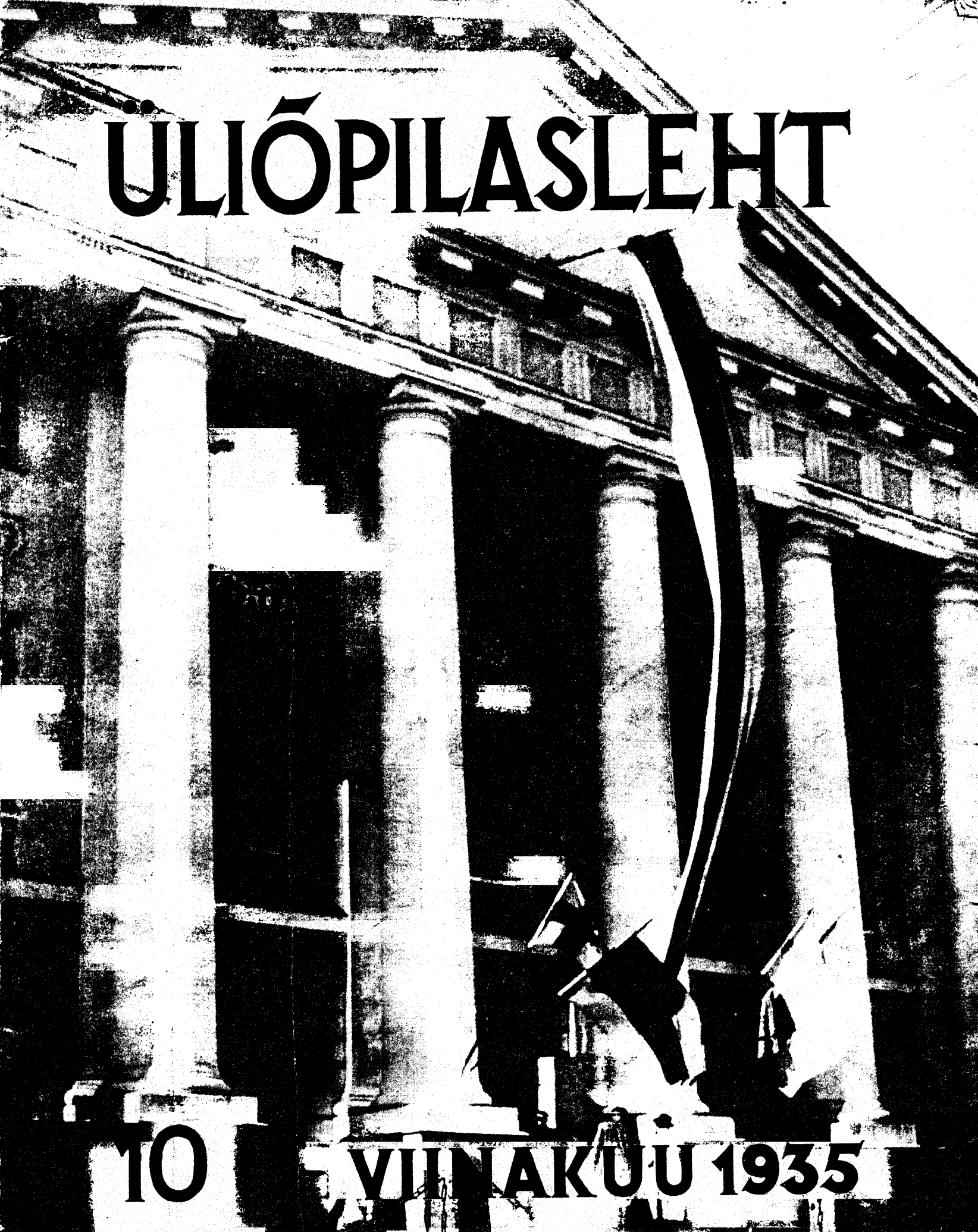

ÜLIÕPILASLEHT

10

VIINAKUU 1935

Akadeemilise Põllumajandusliku Seltsi ja Ylioppilaiden maataloudellinen Yhdistys Sampsa hõimusuhetest

Tõsiste põhjamaiste talupoegade järglastena on nende akadeemilised tütre-pojad põhja- ja lõunapool Soome lahte — Helsingi Ylioppilaiden maataloudellinen yhdistus Sampsa'sse ja Tartu Akadeemilisse Põllumajanduslikku Seltsi koondunud agronoomiaüliõpilased ajanud omi hõimuasju mitte ainult paljast hõimuromantikast kihutatuna, vaid esijoones küll praktilisi sihte taotledes. Hõimuromantikad ja -vaimustustki pole neil suhtlemistel küll mitte puudunud, aga see on tulnud rohkem iseenesest, tahtmatult ja ettekavatsematult kõigi kaasnähtena.

Meie põllumajandusele on tähtsam ja lähedasem hõimumaa Soome olnud pikka aega eeskujuna ja õpimaaks, sellega sidemed üsna tihedad. Juba „teaduse peal põhjeneva“ põllumajanduse isa C.

R. Jakobson oli reisinud põllumajanduse õppimise sihiga Soomes, kasutas oma põllumajanduslikkudes kõnedes ja kirjades sageli Soome eeskujudele viitamist ja 1877. a. Kurgjale oma tallu avada kavatsetava piimatalituskooli ülesandeks kuulutati välja „õpetada võitegemist Soome moodi“. Soome, enne iseseisvust märksa lähedamates oludes meist, oli neil ajal, mil meil omal ei olnud veel ühtegi põllutöökooli, meile tähtsamaks õpimaaks, kuhu mindi saama teoreetilist ja tegelikku põllumajanduslikku kutseharidust. Praeguspõlvegi seas on see tee veel üsna hinnatud.

Mitte ainult põllumajanduse juhtide, vaid ka agronoomilise töö reameeste ja tegelikkude põllumeeste tee viib tihti paljudel põhjustel üle lahe põhja — olud on küllalt lähedased ja keelelised

raskused kergemini ületatavad kui kusagil mujal ning lõpuks ka majanduslikult läheduse tõttu kättesaadav. Rakendusliku iseloomuga ala õppimine on kõige tulemusrikkam teadagi seal, kus olud tulevasele tööpõllule lähedased. Eriti aga maksab see põllumajanduse kohta, kus võraste võtete ja võõra mõtteviisi otsene ülekandmine harva õige on ja õnnestub, sest olud on harilikult juba kahel naabertalulgi väga erinevad. Samalaadseid kogemusi on meie põllumajanduse tegelusel Soomegagi (põldude kraavitamine, soode lupjamine — mis meie erinevais oludes asjatud). Seetõttu kannavadki välismaised põllumajanduse õpingud rohkem silmaringi laiendavat iseloomu, mis õpetab hindama oma paremas perspektiivis ja annab vaimule liikuvust.

Samasugusele arusaamisele jõudsid iseseisvusajal õige pea ka akadeemilised põllumajandusringkonnad Soomes ja Eestis, alustades üsna varakult omavahelist läbikäimist. Selle tulemusena sõlmisid Helsingi Y. M. Y. Sampsa ja Tartu Akadeemiline Põllumajanduslik Selts (APS) 16. novembril 1930. a. Tartus omavahelise liidulepingu, et „omapoolt süvendada hõimurahvaste ühtekuuluvustunnet tutvustades vastastikku omi liikmeid ja neid kummagi maa põllumajandusega, selle saavutustega, püüetega ja tegevusviisidega. Eesmärkide taotlemiseks lepinguosalised võimalusi mõõda:

1. korraldavad ettekandeid,
2. korraldavad õpireise mõlemas mais,
3. hangivad võimaluste kohaselt stipendiume kumbagi maa põllumajanduse alal õppimiseks,
4. hangivad praktikavõimalusi vennasmais,
5. korraldavad pidustusi ja õhtuid vennasrahva märgi all,
6. vahendavad alasse puutuvat oma kirjandust ja oma väljaandeid liidu organisatsioonidele.

Neil tähistel on 5 aasta jooksul tegutsetud üsna tulemusrikkalt. Võimaluste kohaselt on võetud osa esindajatega vastastikku sõprusliitlaste aastapäevade pidustustest ja hangitud soovijaile praktikakohti. Viimast toimingut on saanud seni peamiselt harrastada vaid Sampsa, sest Eestist on Soome minejaid üliõpilasi olnud igal aastal vähemalt 5 ümber, kuna APS-il vastavat toimingut ülesande puudusel ei ole tulnud täita peale ühe korra. Kuna APS tegeleb üsna laialdaselt kirjastustegevusega, siis on ka väljaannetevahetus üsna vilgas olnud. Vastastikkuse tutvumisevõimaluste süvendamiseks määras APS 1933. a. kevadsemestril Sampsa kasutusse stipendiumi ühele Sampsa liikmele Eesti põllumajandusega tutvumiseks, millele Sampsa sama aasta sügissemestril vastas samatüüpi stipendiumi määramisega ühele APS-i liikmele. Seni on sampsalasi olnud APS-i stipendiaadina Eestis 2, eestlasi Soomes 1,

kuna teine on minemas veel käesoleval semestril. Stipendium võimaldab umbes paarikuulist viibimist vennasmaal ja on kahtlematult väga suure väärtusega vastastikkuse mõistmise ja hõimutöö süvendamisel ning edasiviimisel.

Laiemale hulgale on vennasmaade lähendamisel ja tutvustamisel tähtsaim koht ekskursioonidel. 1931. a. suvel, peale liidulepingu sõlmimist, korraldati Sampsa liikmeile nädalapäevad kestnud õpireis Eestis, millest võttis osa praeguse Soome põllutööministri, Sampsa esimehe, prof. K. T. Jutila juhtimisel 24 sampsalast. Vastuõpimatkal 1932. a. suvel Soomes APS-i esimehe prof. P. Kõppu juhatusel oli osavõtjaid apsilasi sama arv. Möödunud suvel külastas Eestit ja APS-i ekskursioonina jälle 38-liikmeline sampsalaste pere noore ja eestisõbralise dots. dr. Otto Valle juhatusel. O. Valle on varem mitmel puhul, ka pikemat aega, Eestis viibinud, Eesti põllumajandusega, selle uurimistulemustega ja tegeluse saavutustega väga lähedas kontaktis. Omades lisaks palju isiklikke tuttavaid meie agronoomide peres, kujunes ekskursiooni vastuvõtt kõikjal väga otsekoheseks ja südamlikuks, ühtlasi aga ka küllalt õpetlikuks. Millised muljed sellest matkast jäänud osavõtjale, laseme pajatada neid endid. Tampere „Aamulehti Sunnuntailite's“ kirjutab üks osavõtja „... Ja see nädal Eesti maaõhkkonnas oli väga paljupakkuv. Ei tutvunud vennasmaa põllumajandusega mitte ainult suurtes joontes, vaid paljudes kohtades eriti põhjalikult ja sellele lisaks õpiti tundma sõbralik ja võraste-vastuvõtlik hõimurahvas... Kõik need arvukad koolid, katsejaamad ja asutised, mõisad, tapamajad, talud ja muud, kuhu me sisse astusime, olid korraldunud kõige südamlikumalt meid vastu võtma... iga käepigistus õhkus vennaarmastusest, iga vaade sõprusest ja meile lausunud sõnad olid võimsaks tõenduseks ühiseilt esiisadelt päritud hõimutundeist. Ja kõik, mida me nägime, oli ka nägemise väärt. Retk avas suuresti meie noorte veel kitsast silmaringi.“

Ajalehes „Maaseudun Tulevaisuus“: „... Meie minnes me ei teadnud pea midagi Eestist ja selle rahvast, kuid tulles oli meil üsna suur teadetehulk... Südamlikku kohtlemist, ääretumat võrastevastuvõtlikkust ja sõbralikkust saime me tunda kõigis paigus, ei ainult APS-i piires, kellega me oleme sõprusliidus, vaid kõikjal mujalgi. Me ei või olla ihalemata, et meil on sellane sugulasrahvas kui eesti rahvas, kes ka omas töös ja toiminguis nii põllumajanduse kui teistelgi kutsealadel on meile oivaliseks eeskujuks...“

Neist sõnust selgub ka ilmselt, et soomlastes hakkab kaduma varem igal pool ilmselt avaldatud arusaamine, et neil Eestist midagi õppida pole. Tõsi, meie ajalugu on meile olnud karmim ja meie

põllumajanduse areng jäänud üldseses taha Soomest. Aga meie paremad talud ja riigimõisad pole mitte halvemini organiseeritud kui Soome või isegi Taani paremad majapidamised. Ka os-

gu on maailma suuremaid ja igal aastal tehakse sordiaretuse otstarbel seal 25—30.000 ristlemist, millisele arvule vaevalt kusagil võistlejat kõrvu seada on.

APS-lased Järvenpää kodumajandusõpetajate seminaris.

SAMPSA-lased Kuusiku katsejaamas.

kused ja põllumehe vaimne areng pole seal madalad. Meie üha edenevast aiandusest võivad naabrid küllaltki õppida. Lisaks teame aga omast katsetööst, et ükski Soome katsejaam ei evi sää-
rast suurt materjalihulka kui meie Jõgeva Sordikasvandus, ammugi juba mitte teised Baltimaad. Me pole ees siin mitte ainult suhteliselt, vaid ka absoluutselt. J. A a m i s e p a kartulisortide ko-

Soome on meie põllumehele palju ja palju enam tuntud kui Eesti Soomes. On tõsi, kui tunnistatakse, et enne Eestisse tulekut selle maast ja rahvast palju midagi ei teata, aga siit minnes juba üsna huvitav pilt on saadud. Leidku siis soomlased Eestisegi enam teed, et naabrid saaksid õigustatult üheväärseteks!

E. Järvesoo.